

СУГС Гимназија
„Јосип Броз Тито“
Скопје

Диплома програма за
меѓународна матура

International Baccalaureate
Diploma programme

Josip Broz Tito High School
IB World School since 1996

<http://ibo.org>

<http://www.josipbroztito.edu.mk>

мај 2020

Основни информации за програмата на меѓународната матура

Организацијата на меѓународна матура (The International Baccalaureate) нуди четири квалитетни образовни програми за меѓународно образование на училишта од целиот свет. Четирите програми опфаќаат возраст на ученици од 3 до 19 години и имаат за цел кај нив да развијат интелектуални, лични, емоционални и социјални вештини за живеење, учење и работа во секојдневно променливиот и глобален свет.

Четирите програми се : Програма за основно образование (Primary Years Programme) за ученици од 3 до 12 години и се фокусира на развој на личноста на детето во целина како во училишната така и во надворешниот свет. Програма за нишо средно образование (Middle Years programme) за ученици од 11 до 16 год. која овозможува предуслови за академски предизвик и животни вештини преку концентрирање на и излегување надвор од традиционалните наставни предмети. Програма за сертификат за кариера за ученици од 16 до 19 години (IB Career Related Certificate) нуди полагање на испити како подготовка за одредена професија.

Диплома програмата на Меѓународна матура е сеопфатна и ригорозна програма за трета и четврта година гимназија за ученици од 16 до 19 години која завршува со екстерни завршни испити и до квалификација (диплома или сертификат) која е признаена од универзитетите низ целиот свет.

Програмата не е заснована на модел од некоја посебна земја, туку претставува комбинација помеѓу тесно-специјализираните програми кои постојат во некои земји и преобемните програми во други. Секоја од овие програми вклучува наставен план и програми, педагошка поддршка, систем на оценување соодветен со возраста на учениците, систем на професионално усовршување на наставниците и процес на авторизација на училиштата како и следење и евалуација на работата на училиштата.

Четирите програми на меѓународна матура се изведуваат во повеќе од 3182 училишта во повеќе од 153 земји во светот. Во моментот програмата ја следат околу 1 095 000 ученици во IB World schools во целиот свет.

Седиштето на Организацијата на меѓународна матура се наоѓа во Женева, Швајцарија со регионални канцеларии во Женева, Њујорк, Буенос Аирес и Сингапур. Центарот за програми и испити е лоциран во Кардиф, Велс, во Велика Британија и ги спроведува двете испитни сесии во текот на годината. Во мајската сесија испити полагаат учениците од поголем дел од светот, додека ноемвриската сесија ја користат учениците од јужната хемисфера. Во оценувањето на испитите учествуваат околу 2000 испитувачи.

Во изминатите 40 години откако е основана оваа организација, дипломата на меѓународна матура прерасна во симбол на академски стандард. За да ги задоволат барањата на диплома програмата на меѓународна матура учениците мора да покажат сериозен ангажман во учењето како во совладувањето на знаењата така и во развивањето на вештини и дисциплина неопходна за успех во современото општество.

Дипломата на меѓународна матура е признаена на повеќе европски и светски универзитети и претставува виза за успех во понатамошното академско образование. Повеќе американски факултети на учениците со диплома на меѓународна матура им признаваат академски кредити за предметите кои ги имаат изучувано во диплома програмата.

Само училишта кои се верифицирани од организацијата на меѓународната матура таканаречени IB World schools можат да предаваат по оваа програма и да пријавуваат ученици за полагање испити.

Диплома програмата на Меѓународна матура

Основните цели на диплома програмата меѓународната матура се да им понуди на учениците едно балансирано образование; да овозможи географска и културна мобилност и да го развива меѓународното разбирање преку размена на академски искуства.

Диплома програмата на Меѓународна матура е ригорозна програма која се реализира во континуитет на две учебни години за ученици од 16 до 19 години. Таа ги подготвува учениците за екстерни испити и квалификација која е нашироко прифатена од водечки светски универзитети.

Учениците се стекнуваат со многу повеќе отколку само со збир на факти. Диплома програмата ги подготвува учениците за високо образование и ги поттикнува на следното:

- Да поставуваат комплексни прашања;
- Да учат како да учат;
- Да развијат силно чувство за својот сопствен идентитет и култура;
- Да развијат способност за комуницирање со и разбирање со луѓе од други земји и култури.

Наставниот план вклучува шест групи предмети со централен дел кој е сосатвен од три посебни дела. Тој е илустриран како хексагон со централниот дел составен од три дела: Матурска тема, Теорија на спознанието и КАС програма.

1 група: Јазик А 1

Мајчин јазик со изучување на светска литература

2 група: Втор јазик

втор странски јазик Б, Јазик А2 и почетен странски јазик, класични јазици

3 група: Индивидууми и општества

Историја, Географија, Економија, Филозофија, Психологија, Социјална и културна антропологија, Бизнис и менаџмент, Историја: Европа и Среден Исток, Историја: Африка, Историја: Америци, Историја: Азија и Океанија, ИТГС. Системи на животната средина и општества

4 група: Експериментални науки

Биологија, Хемија, Физика,
Наука за системите во животната средина
Дизајн технологија

5 група: Математика

Математика: Анализи и пристапи ВН
Математика: Анализи и пристапи СН
Математика: Примена и толкување ВН
Математика: Примена и толкување СН

6 група: Уметности

Филм, Визуелни уметности, Театарска уметност, Музика

Секој кандидат за диплома на Меѓународната матура мора да избере по еден предмет од секоја група на предмети. Најмалку три, а не повеќе од четири предмети може да се изучуваат на високо ниво (ВН), а другите се изучуваат на стандардно ниво (СН). Предметите кои се слушаат на високо ниво во текот на двете години имаат 240 саати т.е 320 часа, а предметите на стандардно ниво имаат 150 саати или 200 часа. Сите три дела од централниот дел - матурската тема, Теорија на спознанието и КАС програмата се задолжителни и централни во филозофијата на диплома програмата.

Во СУГС Гимназија „Јосип Броз Тито“ - Скопје во програмата на Меѓународна матура се изучуваат следните предмети:

1. Македонски А	Високо ниво	5 часа неделно
2. Англиски Б	Високо ниво	5 часа неделно
3. Математика: Анализи и пристапи	Високо ниво	5 часа неделно
4. Хемија	Стандардно ниво	4 часа неделно
5. Географија	Стандардно ниво	4 часа неделно
6. Визуелни уметности	Стандардно ниво	4 часа неделно

Услови за стекнување со диплома:

За да се стекне со диплома ученикот мора да ги задоволи следните услови:

- Да избере по еден предмет од сите шест групи
- Да избере најмалку три, а не повеќе од четири предмети на

високо ниво и другите предмети на ниско ниво.

- Да земе учество во трите задолжителни програми;

1. Да изработи матурска тема (есеј) од 4000 збора што претставува прво искуство во изработка на самостојна истражувачка работа и вештини на пишување кои се очекуваат на универзитет.

2. Да посетува курс по предметот Теорија на спознанието, преку кој се истражува природата на знаењето помеѓу разни дисциплини и преку кој учениците навлегуваат во критичко размислување, притоа поттикнувајќи прифаќање на перспективите и на припадниците на други култури.

3. Задолжително да учествува во КАС програмата која обединува: креативност, акција и услуга на општеството и кај учениците поттикнува учество во активности поврзани со уметностите, спортот и општествено корисна работа со што се поттикнува свеста на учениците за животот надвор од училишните клупи.

Матурска писмена задача

Матурската писмена задача е есеј од околу 4000 збора во рамките на еден од предметите на меѓународната матура. Есејот претставува индивидуално истражување од страна на ученикот. Есејот може да се изработи во предмети кои се наведени во прирачникот за изработка на Матурската тема.

Ученикот може да избере предмет од кој ќе работи матурска тема дури и од предмет кој не го изучува, но е наведен во прирачникот.

Матурската писмена задача е фокусирана во својот пристап, но освен почетните упатства од страна на наставникот, таа претставува самостојно истражување на ученикот.

Изработката на матурската задача на ученикот му дава можност да навлезе во едно самостојно истражување, да пренесува идеи и информации логички и да ги развие вештините на анализирање, проценување и логичко размислување. Изработката на матурската тема е под директно менторство на соодветен наставник во училиштето.

Предмет- Теорија на спознанието

Овој предмет учениците задолжително го слушаат во текот на двете години. Тој е предмет кој се оценува преку изработка на есеј на една од десетте зададени теми за соодветната испитна сесија како и оценување на презентација, а оценувањето се врши од страна на надворешен испрашувач како и од предметниот професор.

Целите на овој предмет се:

-Учениците да навлезат во процесот на размислување и испитување на основите на знаењето и искуството.

-Учениците да се запознаат со сите видови на субјективни и идеолошки ограничувања.

-Кај учениците да се развие сопствен начин на размислување, заснован на критичко истражување на докази и аргументи.

Предметот **Теорија на спознанието** е значаен дел од Меѓународната матура. Тој поттикнува кај учениците критички однос кон нивното изучување на останатите предмети во рамките на Меѓународната матура. Овој предмет им овозможува на учениците да развијат еден сеопфатен пристап кон учењето кој ги преминува границите на секој поединечен предмет.

КАС- програма - Креативност, Акција, Сервис (Доброволна и хуманитарна работа)

Во текот на двете години покрај редовната настава учениците задолжително се ангажираат во некоја доброволна активност, спорт или некоја креативна дејност организирана од страна на училиштето.

Целите на оваа КАС програма се:

Да им овозможи на учениците учество во доброволна и хуманитарна работа и услуга не само во непосредната околина на ученикот туку и во пошироката општествена заедница.

Да се надополни програмата на академски дисциплини и да се балансира оптовареноста на ученикот.

Да се поттикне развој на индивидуалните интереси и вештини на ученикот.

Испити и оценување

Оценувањето во диплома програмата на Меѓународна матура се изведува интерно и екстерно според строго утврдени критериуми за оценување по секој предмет.

Екстерните испитите на меѓународната матура се полагаат на крајот на четвртата година во текот на две/три недели во мај. Прегледувањето и оценувањето на писмените испити се врши од страна на испитувачите кои се распространети низ цел свет, а се под директна контрола на испитниот центар IBCA во Кардиф, Велика Британија.

Кај сите предмети оценката се одредува од два елемента: внатрешно оценување (од страна на предметниот наставник) и надворешно оценување (резултат постигнат на завршниот испит). Кај предметот визуелни уметности електронски се испраќаат материјали за оценување.

Некои елементи (задачи) за оценување се изведуваат и се надгледувани од наставниците ментори без ограничувањето на испитните услови но во тој случај се оценуваат од екстерен оценувач. Такви задачи се: Есеите од светска литература по предметот Јазик А1, Теорија на спознанието и матурската тема.

Поради поголемата објективност и веродостојност на условите кај стандаризираната испитна процедура екстерните тестови имаат поголем процент во определувањето на оценката. Системот за оценување е со строго утврдени критериуми што подразбира дека резултатите се определуваат според воспоставени стандарди, а не според поединечното рангирање на постигањата на учениците.

Конечната оценка за секој предмет се оформува од страна на главната комисија т.е. претседател на комисијата.

Скала на оценување

- 1 - многу слабо
- 2 - слабо
- 3 - средно
- 4 - задоволително
- 5 - добро
- 6 - многу добро
- 7 - одлично

На кандидатот може да му бидат доделени максимум три додатни поени за успешно изработена матурска тема комбинирано со успехот по предметот Теорија на спознанието. Поените се утврдуваат со скала посебно изработена за оценување на овие два елемента и која е објавена во прирачникот за изработка на Матурските теми.

Услови за стекнување на диплома:

Диплома ќе им биде доделена на оние ученици чиј вкупен број на поени, поени достигнува 24, 25, 26 или 27 поени доколку се исполнети следните услови:

Сите компоненти за оценување по сите шест предмети и дополнителните задолжителни елементи мора да бидат завршени за ученикот да се квалификува за стекнување на диплома освен во случаите определени во секција VII - Специјални случаи С: некомплетно оценување од правилникот со општи правила за диплома програмата.

- Ученикот мора да добие бројчани оценки по сите шест предмети од диплома програмата.

- Ученикот мора да ги исполни барањата на КАС програмата.

- Ученикот мора да ги ислуша часовите по предметот Теорија на спознанието и да ги исполни условите за добивање на оценка по тој предмет и мора да изработи и да предаде на оценување матурска тема кои треба да се оценети со оценки од А до најмалку D во двата елемента. Најмалку оценка D мора да биде доделена за предметот Теорија на спознание и за матурската тема.

- Ученикот не смее да има оценка 1 по ниту еден предмет.
- Ученикот не смее да има оценка 2 по ниту еден предмет на високо ниво.
- Ученикот не смее да има повеќе од една оценка 2 на предмети на стандардно ниво.
- Ученикот не смее да има повеќе од три оценки 3 или помали.
- Најмалку 12 поени се постигнати на предметите на високо ниво (кандидати кои пријавуваат четити предмети на високо ниво мора да постигнат барем 16 поени).
- Најмалку 9 поени се добиени на предметите на стандардно ниво (кандидатите кои пријавуваат два предмети на стандардно ниво мора да добијат минимум 6 поени).
- Комисијата за доделување на оценки не утврдила дека кандидатот бил обвинет за злоупотреба.

Диплома ќе им биде доделена на оние ученици во чии резултати се 28 поени и повеќе доколку се исполнети следните услови :

- Ученикот мора да добие бројчани оценки по сите шест предмети од диплома програмата.
- Ученикот мора да ги исполни барањата на КАС програмата.
- Ученикот мора да ги ислуша часовите по предметот Теорија на спознанието и да ги исполни условите за добивање на оценка по тој предмет и мора да изработи и да предаде на оценување матурска тема кои треба да се оценети со оценки од А до D. Најмалку оценка D мора да биде доделена за предметот Теорија на спознание и за матурската тема.
- Ученикот не смее да има оценка 1 по ниту еден предмет.
- Ученикот не смее да има повеќе од една оценка 2 на предмет на високо ниво.
- Ученикот не смее да има повеќе од две оценки 2 на предмети на стандардно ниво.
- Ученикот не смее да има повеќе од три оценки 3 или помали.
- Најмалку 11 поени се постигнати на предметите на високо ниво (кандидати кои пријавуваат четири предмети на високо ниво мора да постигнат барем 14 поени).
- Најмалку 8 поени се добиени на предметите на стандардно ниво (кандидатите кои пријавуваат два предмети на стандардно ниво мора да добијат минимум 5 поени).
- Комисијата за доделување на оценки не утврдила дека кандидатот бил обвинет за злоупотреба. Кандидатот може да се стекне со диплома на меѓународна матура во максимум три испитни сесии.

Доделување на сертификати

Кандидатите кои не ги исполнуваат барањата за стекнување диплома ќе добијат сертификат за постигнатите резултати по поединечни предмети и постигнувањата на Матурска тема, теорија на спознание и КАС програма.

Диплома кандидат кој сака да полага повеќе од 6 предмети, може да се пријави како екстра сертификат кандидат за соодветниот предмет било да е на високо или стандардно ниво.

Кандидат кој не сака да се стекне со диплома може да пријави еден или повеќе предмети доколку се исполнети сите услови за полагање испити кои се пропишани со правилникот. Тој кандидат се класифицира како кандидат за сертификат и неговите оценки од сертификатот не може да се користат подоцна за стекнување на диплома.

Полагање на поправни испити

Макимум од три испитни сесии се дозволени за полагање на испитите на исполнување на условите за стекнување на диплома.

Кандидат кој еднаш полагал испити за стекнување на диплома може да полага испити уште во две испитни сесии. Тоа може да го стори за да полага поправен испит за подобрување на оценката за да се стекне со доволен број на поени за стекнување на диплома или да го подобри резултатот по одреден предмет иако се има стекнато со диплома.

На кандидатот кој ќе постигне подобар резултат по одреден предмет истиот му се запишува во дипломата (доколку ги исполнил условите за стекнување на диплома) и се наведува датумот кога е постигнат повисокиот успех. Полагањето на поправни испити може да се врши во ноемвриската испитна сесија после 6 месеци од полагањето на редовните испити или во мајската испитна сесија.

Издавање на свидетелства и дипломи на македонски јазик од страна на СУГС Гимназија „Јосип Броз Тито“ Скопје

Во текот на двете години на следење на програмата на Меѓународна матура се следат постигањата на учениците по поединечите предмети од страна на предметните професори.

Постигнатиот успех се евидентира со оценки од 1 до 5 во дневник според прописите за следење и оценување во националната програма.

По завршувањето на третата година се организираат завршни испити по модел на матурските испити на програмата на меѓународна матура, а тестовите се оценуваат интерно во училиштето од страна на предметниот наставник.

Годишната оценка за завршена трета година се утврдува на следниот начин: 50 проценти од постигањата во текот на годината а 50 проценти од постигањата на завршниот испит.

Доколку ученикот добие една негативна оценка 1 по еден, а не повеќе од два предмета тогаш се упатува на поправен испит во јунскиот или августовскиот испитен рок. Доколку ученикот не добие позитивни оценки на поправните испите тогаш ја повторува годината.

На крајот на трета година на ученикот му се издава свидетелство на македонски јазик за завршена трета година по програмата на Меѓународна матура со оценки кои се изведени од страна на предметните професори во СУГС Гимназија „Јосип Броз Тито“ Скопје.

На крајот на четврта година на ученикот му се издава свидетелство за завршена четврта година гимназија по програмата на Меѓународна матура врз основа на оценките од дневникот на паралелката и од главната книга на учениците.

Учениците кои имаат позитивни оценки стекнуваат право да ја полагаат и државната матура во редовен испитен рок.

Диплома за завршена Меѓународна матура и завршено гимназиско образование на македонски јазик ќе им се издаде само на оние ученици кои ги исполниле условите за стекнување на Диплома на Меѓународна матура според условите пропишани во правилникот на Меѓународна матура.

Доколку ученикот не се стекнал со диплома на Меѓународна матура во првата сесија има право уште во две испитни сесии да полага поправни испити по предметите кај кои сака да го зголеми постигнатиот резултат. Доколку ги исполни условите за стекнување на диплома тогаш ќе му биде издадена и диплома за завршена меѓународна матура и завршено гимназиско образование и на македонски јазик.